24/05/2019

Μητροπολίτου Σουρόζ Anthony Bloom: Αγιότητα και Θεός

/ Ορθόδοξες Προβολές

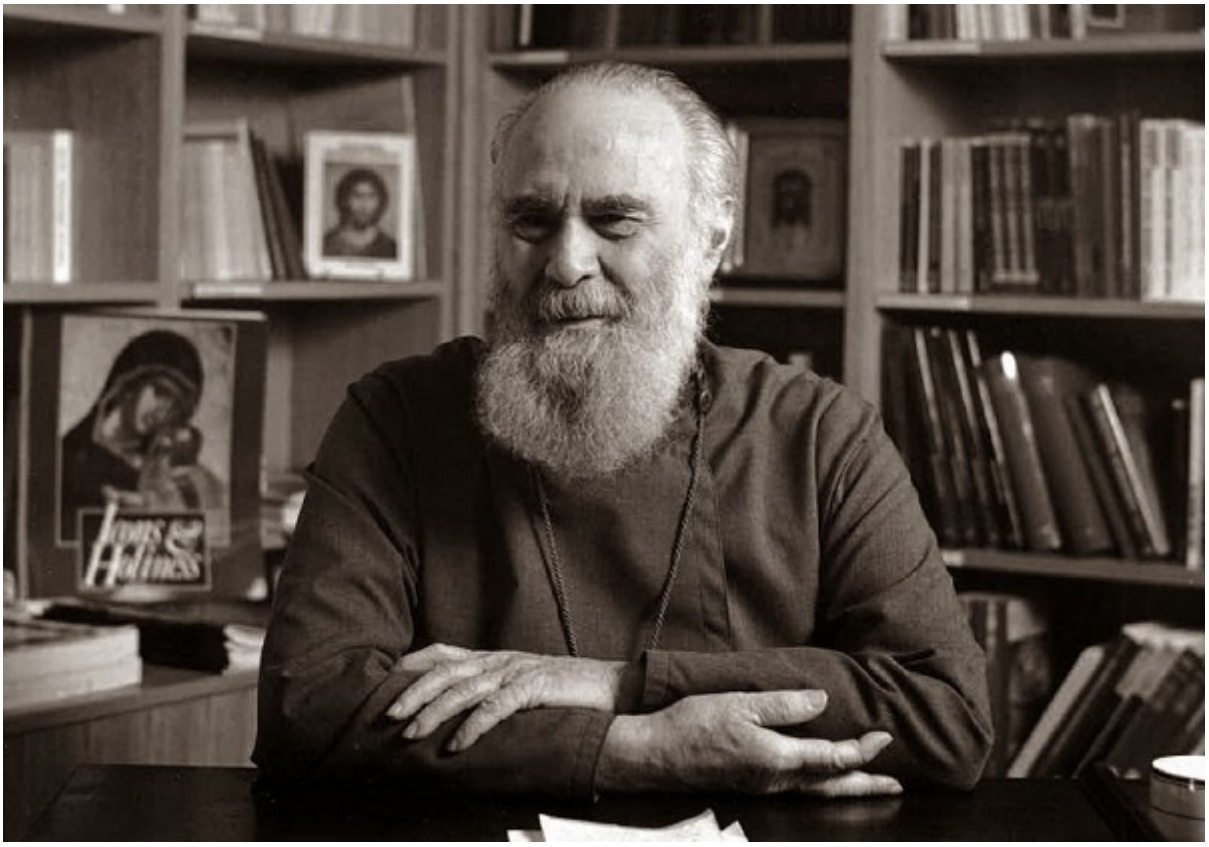

Του Μητροπολίτου Σουρόζ Anthony Bloom

Κάθε ἁγιότητα εἶναι ἡ ἁγιότητα τοῦ Θεοῦ μέσα μας: εἶναι μία ἁγιότητα ποὺ σημαίνει συμμετοχὴ καὶ ὑπὸ μία ἔννοια κάτι περισσότερο ἀπὸ αὐτό, ἀφοῦ συμμετέχοντας σ' ὅ,τι δεχόμαστε ἀπὸ τὸν Θεό, γινόμαστε μία ἀποκάλυψη ἐκείνου ποὺ μᾶς ξεπερνᾶ. Καθὼς γινόμαστε φῶς περιορισμένο, ἀποκαλύπτουμε τὸ Φῶς. Ὅμως, δὲν θὰ πρέπει νὰ λησμονοῦμε ὅτι σ' αὐτὴ τὴ ζωή ἐντός τῆς ὁποίας πασχίζουμε γιὰ ἁγιότητα, ἡ πνευματικότητά μας πρέπει νὰ ὁρίζεται ἀπὸ πολὺ ἀντικειμενικοὺς καὶ συγκεκριμένους ὅρους.

Ὅταν διαβάζουμε βιβλία γιὰ τὴν πνευματικότητα ἢ βιβλία ποὺ καταπιάνονται μὲ τὴ μελέτη τοῦ θέματος αὐτοῦ, βλέπουμε πὼς ἡ πνευματικότητα ὁρίζεται πολὺ συχνὰ (εἴτε αὐτὸ λέγεται ρητὰ εἴτε ἁπλῶς ὑπονοεῖται) ὡς μία στάση, μία κατάσταση τῆς ψυχῆς, μία ἐσωτερικὴ συνθήκη, ἕνας τύπος ἐσωτερικότητας κ.ο.κ.

Στὴν πραγματικότητα, ἂν ἀναζητήσετε τὴ βαθύτερη σημασία καὶ τὸν ἐσωτερικὸ πυρήνα τῆς πνευματικότητας, θὰ ἀνακαλύψετε ὅτι αὐτὴ δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ καταστάσεις τῆς ψυχῆς, οἰκεῖες σέ μᾶς, ἀλλὰ ὅτι ἀποτελεῖ τὴν παρουσία καὶ ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στὸν κόσμο, ἐντὸς ἡμῶν, ἐξ ἡμῶν καὶ δι’ ἡμῶν. Κατ’ οὐσίαν δηλαδή, δὲν πρόκειται γιὰ ἕνα ζήτημα τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖο τὴν ἐκφράζουμε.

Ὑπάρχει μία ἀπόλυτη ἀντικειμενικότητα τόσο στὴν ἁγιότητα ὅσο καὶ στὴν πνευματικότητα ποὺ ἐκφράζεται μέσα ἀπ’ αὐτή. Ἡ πνευματικότητα εἶναι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· γι’ αὐτὸ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς λέει ὅτι εἶναι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ποὺ μᾶς διδάσκει νὰ λέμε: «Ἀββᾶ ὁ πατήρ». Εἶναι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ὁ ἴδιος ὁ Θεός, αὐτὸ ποὺ δίνει ἐντὸς μας σχῆμα στὴ θεία γνώση. Κι ἀκόμα, δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἁγιότητα ἀπὸ αὐτὴ τοῦ Θεοῦ -μόνο ὡς σῶμα Χριστοῦ μποροῦμε νὰ συμμετάσχουμε στὴν ἁγιότητα, μόνο ὡς σῶμα Χριστοῦ μποροῦμε νὰ συμμετάσχουμε στὸν Χριστὸ καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

Ἂν ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα, τότε ἀναδύεται ἕνα ἐρώτημα τεράστιας σημασίας. Στὴν προοπτικὴ τῆς ἀναζήτησής μας γιὰ ἁγιότητα, μέσα στὸ πλαίσιο (εἴτε τὸ θέλουμε εἴτε ὄχι) τοῦ κτιστοῦ κόσμου καὶ τοῦ κόσμου τῶν ἀνθρώπων (τοῦ τραγικοῦ καὶ περίπλοκου κόσμου ποὺ ζοῦμε), ἂν εἶναι ἡ παρουσία τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ πνοὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος αὐτὸ ποὺ ἡ ἁγιότητα τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ ἐκφράζει στὸ πρόσωπο καθενὸς ἀπὸ τὰ μέλη της, τότε ποιὸ εἶναι τὸ ὅριο αὐτῆς τῆς ἀγάπης; Μὲ ἄλλα λόγια, ποῦ βρίσκεται τὸ ὅριο τῆς δικῆς μας αἴσθησης ἀλληλεγγύης καὶ εὐθύνης;

Ὑπάρχει ἄραγε κάποια στιγμὴ ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς κάνει νὰ ἀπαγκιστρωθοῦμε καὶ νὰ ποῦμε: «Σὲ ἀφήνω, πάρε τὸν δρόμο σου· ἂν μετανοήσεις, ἂν ἀλλάξεις, θὰ ξαναβρεθοῦμε καὶ πάλι, ἀλλὰ ὅσο εἶσαι ἔτσι ὅπως εἶσαι, δὲν μπορῶ νὰ παραμένω μαζί σου»; Ἢ μήπως δὲν ὑπάρχουν ὅρια, ὄχι μόνο στὴ συγκατάβαση τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ στὴν πελώρια καὶ παθιασμένη ἀλληλεγγύη Του; Ἡ Βίβλος, σὲ περισσότερα ἀπὸ ἕνα ἐδάφια, θέλοντας νὰ μᾶς τοποθετήσει ἐνώπιον τῆς παρουσίας τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, χρησιμοποιεῖ τὸν ὅρο «Ἔρως», κάνει δηλαδὴ λόγο γιὰ μιὰ ἀγάπη καὶ μιὰ δέσμευση ἀπόλυτη καὶ παθιασμένη, ποὺ ἐναγκαλίζεται τὰ πάντα, χωρὶς νὰ ἀποκλείει τίποτα.

Θὰ ἤθελα νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχή σας σὲ μιὰ ἀναφορὰ ποὺ σίγουρα δὲν εἶναι βιβλικὴ καὶ δὲν διαθέτει κάποια αὐθεντία ἀπὸ μόνη της, ἀλλὰ ποὺ ὡστόσο μοῦ φαίνεται ἐνδιαφέρουσα. Τὸν δέκατο ἕβδομο αἰώνα, ἕνας Ρῶσος ἱερέας. ἕνας ἄνθρωπος μὲ φλογερὸ φρόνημα, ἔγραψε τὴν αὐτοβιογραφία του. Ἤθελε νὰ καταδείξει πὼς ἕνας ἄνθρωπος πίστης μπορεῖ νὰ παραμείνει ἐδραῖος στὴν πίστη του, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ δολιότητα (ἢ ἀπὸ αὐτὸ ποὺ ἐξελάμβανε ὡς δολιότητα)

τῆς ὁρατῆς Ἐκκλησίας.

Στὸ πρόλογο αὐτῆς τῆς αὐτοβιογραφίας, ὁ συγγραφέας κάνει λόγο γιὰ τὴ θεία Σύνοδο ποὺ προηγήθηκε τῆς κτίσης τοῦ κόσμου καὶ λέει: «Στὸ φῶς ὅσων γνωρίζουμε γιὰ τὸν ἔνσαρκο Θεό, μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς κάποια στιγμὴ ὁ Πατέρας εἶπε στὸν Υἱό: «Υἱέ μου, ἂς ποιήσουμε τὸν ὁρατὸ κόσμο καὶ τὸν ἄνθρωπο». Καὶ ὁ Υἱὸς ἀπάντησε: «Πατέρα, ἂς γίνει κατὰ τὸ θέλημά Σου». Καὶ ὁ Πατέρας πρόσθεσε: «Υἱέ μου, γνωρίζεις ἄραγε πὼς ἂν ἐνεργήσω διά Σοῦ, θὰ ἔρθει κάποια μέρα ποὺ ὁ ἄνθρωπος θὰ μᾶς προδώσει καί, προκειμένου νὰ τὸν φέρουμε πάλι κοντά μας, θὰ πρέπει νὰ πεθάνεις;». Καὶ ὁ Υἱὸς ἀπάντησε καὶ πάλι: «Ἂς γίνει κατὰ τὸ θέλημά Σου, Πατέρα». Κι ἔτσι πλάστηκε ὁ κόσμος».

Αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα δὲν εἶναι ἀπὸ κάποιο ἀπόκρυφο κείμενο, δὲν προσποιεῖται δηλαδὴ ὅτι διατυπώνει κάποια βιβλικὴ πραγματικότητα μὲ ἄλλη ὁρολογία, ἀλλὰ ἐκφράζει μία βαθιὰ ἐσωτερικὴ ἀλήθεια: ὁ Θεός, μέσα στὴν πραγματικότητα τῆς θείας πανσοφίας Του, θέλησε καὶ κάλεσε στὴν ὕπαρξη τὸν κόσμο, ἔχοντας πλήρη συνείδηση τῶν συνεπειῶν ποὺ αὐτὴ ἡ θεία κλήση (ἡ θεία κλήση ποὺ ἔκανε ἕναν ἐλεύθερο κόσμο νὰ ἀναδυθεῖ ἐκ τοῦ μηδενὸς) θὰ εἶχε γιὰ τὸν ἴδιο τὸν Θεό. Αὐτὸς εἶναι, θὰ λέγαμε, ἕνας ἀγώνας μεταξὺ Θεοῦ καὶ κόσμου, καὶ ἡ τραγωδία γιὰ τὴν ὁποία τόσο συχνὰ παραπονιόμαστε εἶναι πιὸ τραγικὴ γιὰ τὸν Θεὸ παρὰ γιὰ τὸν κόσμο!

Μέσα ἀπὸ τὴν Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, βλέπουμε πὼς ὁ Θεὸς ἀναλαμβάνει συνεχῶς τὴν πλήρη εὐθύνη τῆς δημιουργικῆς Του ἐνέργειας. Βῆμα-βῆμα ὑποστηρίζει τοὺς προφῆτες, διακηρύσσει τὸ θέλημά Του, ἀποκαλύπτει τὸ βάθος τῆς σκέψης Του. Ὁ Ἀμὼς λέει ὅτι προφήτης εἶναι ἐκεῖνος μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Θεὸς μοιράζεται τὶς σκέψεις Του. Καὶ ὁ Θεὸς διατηρεῖ τὴν πιστότητά του, ὅταν ἡ κτίση γίνεται ἄπιστη -θυμηθεῖτε τὸν Ὡσηὲ καὶ τὶς εἰκόνες ποὺ δίνει γιὰ τὸν πιστὸ σύζυγο, ποὺ ἐγκαταλείπεται ἀπὸ τὴ σύζυγό του. Ἔτσι, πίσω ἀπὸ καθετὶ ὑπάρχει μία μονομερὴς ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὴν ὁποία ὅμως ὁ Θεὸς σηκώνει τὴν πλήρη καὶ ἔσχατη εὐθύνη. Αὐτὸ εἶναι σημαντικό, ἐπειδὴ ἂν εἴμαστε «ἐν Θεῷ», πρέπει νὰ μοιραστοῦμε μαζί Του αὐτὴ τὴ θεία εὐθύνη, ἢ τουλάχιστον νὰ λάβουμε ἀπ’ αὐτὴ τὸ μερίδιό μας.

Ἡ ἐπιλογή μας νὰ εἴμαστε Ἐκκλησία δὲν ἀποτελεῖ παραδείσιο προνόμιο. Εἶναι κατ’ οὐσίαν μία ἐπιλογὴ συμμετοχῆς στὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ συνάμα καὶ μία ἐπιλογὴ συμμετοχῆς στὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν Ἐνσάρκωση καὶ τὴ θεία οἰκονομία τῆς σωτηρίας. Θέλω ἐδῶ νὰ ἐπιμείνω στὴν ἔνταση αὐτῆς τῆς ἀλληλεγγύης, στρέφοντας ἁπλὰ τὴ σκέψη σας σ’ ἐκεῖνα τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ, τὰ τελευταῖα Του σχεδὸν λόγια, ποὺ πρόφερε πάνω στὸν σταυρό: «Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί μὲ ἐγκατέλειψες;».

Ὅταν μιλᾶμε γιὰ ἀλληλεγγύη τοῦ Χριστοῦ μὲ τοὺς ἀνθρώπους μέσα ἀπὸ τὴν Ἐνσάρκωση, ἔχουμε συνεχῶς κατὰ νοῦ τὶς μείζονες καὶ ἐλάσσονες ἐκφράσεις αὐτῆς τῆς ἀντινομίας. Ἔχουμε κατὰ νοῦ τοὺς περιορισμοὺς στοὺς ὁποίους ὁ ἴδιος ὁ Θεῖος Λόγος ὑπέβαλε τὸν ἑαυτό Του, εἰσερχόμενος στὴν ἱστορία καὶ γενόμενος δέσμιος τοῦ χώρου: πεινᾶ, διψᾶ, κουράζεται. Καὶ σὲ ἕνα ἄλλο ἐπίπεδο: ἀναζητᾶ καὶ ἀποδέχεται τὴ συντροφιὰ τῶν ἁμαρτωλῶν. Ζεῖ καταμεσῆς τοῦ μίσους καὶ ἐν τέλει αὐτὸ τὸ μίσος εἶναι ποὺ Τὸν σκοτώνει.

Αὐτὲς οἱ δύο τελευταῖες λέξεις μοῦ φαίνονται πολὺ ἀδύναμες, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ἀδυναμία τους: «τὸ ἀνθρώπινο μίσος Τὸν σκοτώνει». Αὐτὸ ἐμποδίζει τοὺς ἀνθρώπους νὰ κατανοήσουν τί τὸ ἰδιαίτερο εἶχε ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ. Ἂν εἶναι ζήτημα θανάτου, τότε ὅλοι ὅσοι συμμετέχουν στὴ θνητότητα πεθαίνουν -κι Ἐκεῖνος δὲν ἔκανε τίποτα παραπάνω ἀπ’ ὅ,τι ὅλοι μας κάποτε θὰ κάνουμε. Ἂν εἶναι ζήτημα βασάνων, τότε ὑπάρχουν μυριάδες ἄνθρωποι ποὺ ὑπέφεραν ἀπείρως περισσότερο ἀπ’ ὅσο Ἐκεῖνος στὸν σταυρό. Δύο ληστὲς σταυρωνόντουσαν τὴν ἴδια ὥρα μ’ Ἐκεῖνον – πέθαναν κι ἐκεῖνοι θάνατο ἀνθρώπινο πάνω στὸν σταυρό. Ἂν φέρουμε στὸ νοῦ μας τὸ ἑνδέκατο κεφάλαιο τῆς πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῆς, βλέπουμε ὅτι τὰ ἀνθρώπινα βάσανα, ἡ ἀνθρώπινη φρίκη, ἀκόμα κι ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς ἁγιότητας, ἔχουν ξεπεράσει ὅ,τι θὰ μπορούσαμε νὰ φανταστοῦμε γιὰ τὰ σωματικὰ βάσανα τοῦ Χριστοῦ. Ἡ τραγικότητα τοῦ θανάτου Του δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἀπώτατη συμμετοχή Του στὴν ἀνθρώπινη τραγωδία καὶ τὴν ἀνθρώπινη μοίρα.

Ἡ μοναδικὴ ἀνθρώπινη τραγωδία, ἡ μόνη ποὺ μετρᾶ, αὐτὴ ἀπὸ τὴν ὁποία προκύπτουν ὅλες οἱ ἄλλες, εἶναι ἡ θνητότητα, καὶ αὐτὴ ἡ θνητότητα συνδέεται μὲ τὴν ἁμαρτία, μὲ τὸν ἀποχωρισμὸ ἀπὸ τὸν Θεό. Καὶ εἶναι σ’ αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο ποὺ ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀλληλεγγύη Του μὲ μᾶς περιέχει κάτι πιὸ τρομερὸ ἀπ’ ὅσο μποροῦμε νὰ φανταστοῦμε. Ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς λέει στὴ μελέτη του γιὰ τὴν Ἐνσάρκωση: «Εἶναι ἀδιανόητο νὰ λέμε πὼς θὰ μποροῦσε ἡ ἀνθρώπινη σάρκα ποὺ εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένη μὲ τὴ Θεότητα παντοτινὰ νὰ εἶναι θνητή, ἔστω καὶ ὡς ἀνθρώπινη σάρκα». Νὰ εἶσαι θνητὸς σημαίνει νὰ εἶσαι ἀποχωρισμένος. Καὶ ὁ Μάξιμος ὑπογραμμίζει τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπὸ τὴ στιγμὴ τῆς ἐνσάρκωσης, ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ, ἐξαιτίας τῆς συνόδου θεότητας καὶ ἀνθρωπότητας στὸ πρόσωπό Του, ἦταν ἀθάνατος, ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ θανάτου.

Ὁ θάνατός Του δὲν εἶναι μόνο μία ἁπλὴ ἀποδοχὴ τῆς ἀνθρώπινης συνθήκης, ἀλλὰ διέπεται ἀπὸ τὴν ἔσχατη ἐμπειρία τῆς ἀνθρώπινης τραγωδίας, ποὺ συνίσταται στὴν ἀπώλεια τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ θανάτωση ἐξαιτίας αὐτοῦ. Ἐδῶ ἔχουμε κάτι ἐξαιρετικὰ σημαντικό: Ὁ Χριστὸς μὲ τὴν ἐνσάρκωσή Του ἀποδέχτηκε ὄχι μόνο τὰ ὅρια ἀλλὰ καὶ τὸ βάθος τῆς τραγωδίας μας. Ὅπως λέει καὶ τὸ παλιὸ λόγιο, ὅ,τι ὁ Χριστὸς δὲν προσέλαβε, παραμένει ἐκτός τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας. Ἂν ὁ Χριστὸς δὲν εἶχε συμμετάσχει στὴ διάρρηξη τῶν σχέσεών μας μὲ τὸν Θεό, στὴν ἀποξένωσή μας ἀπὸ Ἐκεῖνον, μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἕνας θεολόγος μας ἀποκάλεσε «ψυχολογικὴ ἔκληψη» καὶ ποὺ Τὸν ἔκανε νὰ ἀπωλέσει τὴ θέα τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ, τότε δὲν θὰ εἶχε πλήρως συμμετάσχει στὴ θνητότητά μας, καὶ ἡ θνητότητά μας θὰ ἔμενε ἔξω ἀπὸ τὸ μυστήριο τῆς Ἀπολύτρωσης.

Ἑπομένως, βλέπουμε πόσο μακριὰ πηγαίνει ἡ θεία ἀγάπη μέσα ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀλληλεγγύη τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐμᾶς: Ὁ Χριστὸς ἀποδέχεται ὄχι μόνο τὸ νὰ εἶναι ὡς ἕνας ἀπὸ ἐμᾶς, ὄχι μόνο νὰ συμμετέχει σὲ καθετὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ νὰ συμμετέχει καὶ σ’ αὐτὴ τὴν ἀποξένωσή μας, στὸ γεγονὸς τῆς ξενιτείας καὶ τῆς ἀπομάκρυνσής μας ἀπὸ τὸν Πατέρα, προκειμένου νὰ συμμετέχει στὴ μοναδικὴ τραγωδία τοῦ ἀνθρώπου: τὸν ἀθεϊσμό.

Ἡ ἴδια ἰδέα ἐκφράζεται καὶ στὸ Ἀποστολικὸ Σύμβολο, ὅταν λέμε «Καταβέβηκεν εἰς τὸν Ἅδη». Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Δάντη σκεφτόμαστε τὸν Ἅδη (τὴν κόλαση) μὲ ὅρους βασανιστηρίων. Ὅμως ὁ Ἅδης γιὰ τὸν ὁποῖο κάνει λόγο ἡ Παλαιὰ Διαθήκη δὲν εἶναι μία κόλαση βασανιστηρίων, ἀλλὰ ὁ Sheol, ὁ τόπος ἐκεῖνος ὅπου ἀποκόπτονταν κάθε ἀνθρώπινη ψυχή, ὁ τόπος ὅπου δὲν ὑπῆρχε ὁ Θεός, ἐπειδὴ πρὶν ἀπὸ τὴν Ἀπολύτρωση τοῦ Χριστοῦ ὑπῆρχε ἕνα χάσμα μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, τὸ ὁποῖο μόνο ἡ Ἀπολύτρωση, τὸ μυστήριο τοῦ Χριστοῦ μποροῦσε νὰ πληρώσει. Κατεβαίνει λοιπὸν στὸν Ἅδη. Ὁ Ἅδης ἀνοίγει διάπλατα γιὰ νὰ ἁρπάξει ἕνα νέο

θύμα καὶ νὰ γίνει αὐτὸ σημεῖο τῆς τελειωτικῆς του νίκης ἐπὶ τοῦ Θεοῦ, χωρὶς ὅμως νὰ γνωρίζει ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ δεχόταν. Καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸν Ἅδη ποὺ δέχεται ἕναν ἄνθρωπο, εἰσέρχεται ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Πιστεύω πὼς ὑπάρχει ἐδῶ μιὰ μικρολεπτομέρεια ποὺ ἐξηγεῖ τί εἴδους προμήνυμα εἶχε ὁ ψαλμωδός, ὅταν διακήρυττε: «Ποῦ νὰ πάω μακριὰ ἀπὸ τὸ Πρόσωπό Σου; Στὸν οὐρανό; Μὰ ἐκεῖ εἶναι ἡ κατοικία Σου. Στὸν Ἅδη; Μὰ κι ἐκεῖ εἶσαι Ἐσύ». Δὲν ὑπάρχει τίποτα πλέον ἀπὸ τὴ συνθήκη τοῦ κτιστοῦ, τίποτα ἀπὸ τὴ συνθήκη τοῦ ἀνθρώπου (πέρα ἀπὸ τὴν ἁμαρτία), ποὺ νὰ εἶναι ἐκτός τῆς ἐμπειρίας τοῦ Χριστοῦ, ἔξω ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τοῦ Χριστοῦ.

Τὰ πάντα περιέχονται σ' Ἐκεῖνον, καὶ δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνας ἀθεϊστὴς στὸν κόσμο ποὺ νὰ γνώρισε τὸν ἀθεϊσμό, τὴν ἀπώλεια τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸν τρόπο ποὺ τὴ γνώρισε ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου, ποὺ πέθανε πάνω στὸν σταυρὸ μὲ αὐτὴ τὴν ἀπόλυτη κραυγὴ τῆς ὀδύνης καὶ τῆς ἀγωνίας. Κι ἐδῶ πάλι βλέπουμε τὸ εὖρος τῆς θείας ἀγάπης καὶ τὸ βάθος τῆς ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ ὅλων ἐκείνων ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἀνθρώπινη συνθήκη. «Τίποτα ἀνθρώπινο δὲν μοῦ εἶναι ξένο», λέει ὁ Τερτυλλιανός. Ἴσως δὲν γνώριζε τί ἔκταση εἶχε αὐτὴ ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀνθρώπινης συνθήκης ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Πέθανε. Πέθανε ἀναμάρτητος. Μὲ τί εἴδους θάνατο πέθανε; Μὲ τὸν δικό μας, μὲ ἕνα θάνατο δανεικό. Αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ θεία κλήση, νὰ παραμένεις ἀναμάρτητος καὶ νὰ πεθαίνεις ἕνα θάνατο δανεικό;

Προσευχὴ καὶ Ἁγιότητα, ἐκδ. Ἐν πλῷ, 2011

Εκ της Ενορίας Ιερού Ναού Αγίας Ζώνης Πατησίων